

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 4 2 1 0 3 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Ponedeljek, 25. avgust 2014 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Eseg naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

Priloga k izpitni poli 1 (M142-103-1-1)**Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi (odlomek)**

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. 102–105.

KANTOR*gre k mizi pri oknu, vzame iz predala pisma;
z grenkim smehom*

Šanse dobre, mandat zagotovljen ... za proketo visoko ceno ... Če je vredno življenje te cene!

FRANCKA*iz gostilnice, prinese vina in šunke, dene na mizo,
se hoče okreniti.***KANTOR**

Francka!

FRANCKA*postane.***KANTOR***gre k nji*

Francka, zakaj se me ogibaš? ... Od predsinočnim mi še nisi pogledala naravnost v obraz. Kaj ti je, Francka? Ali ti je dolgčas po Nini? *Stopi bližje k nji, Francka se umakne za korak, on jo prime za roko.* No, odgovori, govori!

FRANCKA*tiho, suho, ne da bi mu pogledala v obraz*

Dolgčas mi je po Nini.

KANTOR

Lažeš, Francka, lažeš! ... Jaz ti povem, zakaj se me ogibaš, zakaj mi od predsinočnim ne pogledaš v obraz. Bojiš se me, Francka, strah te je! Ali ni res? Povej.

FRANCKARes. *Izviije roko iz njegove.***KANTOR***se skloni nižje k nji, s tresočim glasom, zadržanim gnevom*

Zakaj se bojiš moje roke, Francka? Ali se ti zdi, da je umazana, da je moja roka krvava?

FRANCKA*se umakne, strahoma*

Saj vam nisem nič storila, pustite me!

KANTOR

Ne smelo bi te biti strah, Francka. Če bi bila moja roka krvava, bi jo morala poljubiti, Francka! ... Nič se me ne boj, nič se mi ne umikaj – sedi, Francka, *prime jo za roke* – tukaj k meni, glej ... *jo posadi na stol* – in bova malo pila – *odpira steklenico* – in se bova pogovorila ...

OBRNITE LIST.

FRANCKA

si zakrije obraz

Oče, jaz pojdem stran, za zmerom ...

KANTOR

glasno, strahoma in obenem zapovedujoče

Pri meni ostaneš! *Tišje, skoraj proseče*: Pri meni ostani, Francka, ti moj otrok! ... Glej, koliko sem delal in koliko sem trpel in koliko sem se poniževal pred sabo! Vse zase in za svojo oblast! Ali jaz hočem, da se ti, Francka, veseliš naše oblasti in našega bogastva. Jaz hočem, da me ljubiš, Francka, da se smehljaš veselo in ponosno, kadar mi pogledaš v obraz ... Oh ne, Francka, nisem delal in trpel sam zase ... kaj mi bo zdaj oblast, ko nimam nikogar, da bi ljubil mene in mojo oblast? ... Zdaj se me bojiš in se mi ne upaš pogledati v obraz – zdaj, ko bo naše življenje veselo in prijetno, ko pojedemo lahko naprej in si napravimo veliko kraljestvo? *Zdaj*, Francka, me moraš ljubiti, zdaj se me morate okleniti vsi, tako da bomo vsi skupaj, roko v roki – veseli bogastva in življenja.

FRANCKA

Jaz ne maram bogastva ... strah me je tega bogastva!

KANTOR

Prepôdi strahove! Pomêni si oči in poglej bistro in pozabi na strahove, kakor da bi jih nikoli ne bilo!

FRANCKA

Ne morem pozabiti, oče!

KANTOR

Ne bodi neusmiljena, jaz sem tvoj oče, usmili se! ... Če pojedete zdaj vsi stran od mene in me ostavite samega, čisto samega – me bo strah v tej prazni hiši, kakor otroka, ki se boji teme in samote ... Ne ostavite me samega, Francka, ostanite pri meni.

FRANCKA

vstane.

KANTOR

Kam, Francka?

FRANCKA

Tudi vi se niste usmilili.

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

USODA POSAMEZNIKA V OBLASTNIŠKEM PLESU

V življenje Maksa, Möbiusa in Simona usodno poseže ples brezobzirnih oblastnikov. Kako in zakaj so se znašli sredi njega? Primerjajte, v kolikšni meri so jim bile njihove življenjske družice v usodnih trenutkih v oporo. Pojasnite, kako se iztečejo usode Maksa, Möbiusa in Simona, ter presodite, čigava usoda najpretnesljeje prikaže nemoč posameznika v brezobzirnem plesu oblastnikov.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi (odlomek)

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. 102–105.

V odlomku se soočita Kantor in njegova hči Francka. Skušajte pojasniti, kateri dogodki so privedli do Kantorjevega in Franckinega čustvenega stanja v odlomku. Predstavite njuno čustveno stanje ter ga ponazorite z jezikovnimi in s slogovnimi sredstvi iz odlomka. Primerjajte Kantorjev odnos do hčere v odlomku z odnosom, ki ga ima do nje v nadaljevanju drame. Kakšno mnenje ste si ustvarili o Kantorju kot očetu?

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

Prazna stran

M 1 4 2 1 0 3 1 1 0 7

NASLOV IZBRANEGA ESEJA

Lined writing area consisting of 28 horizontal lines for text entry.

V sivo polje ne pišite.

The main body of the page is filled with horizontal ruling lines, providing space for writing. There are 28 evenly spaced lines across the page.

